

26 OKT 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 2 j.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 1 - 1963

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Maandoverzicht no. 1 - 1963

(Tijdvak 1-1-1963 t/m 31-1-1963)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
Het Chinees-Indiase conflict en de Cuba-crisis	1
Verder verscherpte Chinees/Albanese aanvallen	2
Vier communistische partijcongressen	3
"Prawda" openlijk contra CP-China	9
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
Lof voor de "vredespolitiek van de Sowjet-Unie"	10
Ontwikkeling eenheidspolitiek	11
Verkiezingsprogram en -manifest van de partij	13
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
De "Budel-actie" achter de schermen geleid door "Verenigd Verzet 1940-1945".	16
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Agitatie in "contractloze" periode	20
Vorstverlet en demonstrerende bouwvakarbeiders	21
<u>Overzicht stakingen</u> januari 1963	23
<u>Agenda</u>	25

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De CPSU en de CP-China (II)

Ongeveer tegelijkertijd - nl. in oktober 1962 - geraakten de Sowjet-Unie en de Chinese Volksrepubliek elk in een ernstige conflictsituatie.

Het zich al jaren voortslepende geschil tussen neutralistisch India en communistisch China over wederzijdse aanspraken op grensgebieden in de Himalaya leidde in deze tijd tot oorlogshandelingen met verstrekkende consequenties.

Op onverdeelde sympathie van Moskou kon China in dit geschil niet rekenen. Blijkens een inmiddels befaamd geworden Tass-verklaring van 1959 had Moskou ten aanzien van het grensgeschil geen pro-Chinese houding aangenomen. Het uitbreken van de Cuba-crisis bracht een kortstondige verandering in deze gedragslijn.

Gedurende een paar dagen leek het erop, dat de grote communistische partners elkaar in hun moeilijkheden beter gingen verstaan. Toen Chroestsjow op 22 oktober de voet dwarsgezet werd bij de opbouw van de raketbewapening van Cuba, haastten de Chinese leiders zich bijval te betuigen met Moskou's aanvankelijke reacties op Kennedy's "Quarantaine-speech" (o.a. een krijgshaftige verklaring van de Sowjet-minister van defensie Malinowski). Het gehele socialistische kamp en alle vredelievende volkeren stonden achter Cuba, zo werd daarbij betoogd.

Op 25 oktober, daags nadat China in het eigen conflict met India het aanbod had gedaan om zijn troepen terug te trekken, juichte de "Prawda" dit initiatief van Peking toe en drong er bij de twee landen op aan onderhandelingen te openen. De CP-India, die zich met de opvattingen van de regering in New Delhi solidair had verklaard, kreeg in dit "Prawda"-artikel het verwijt, dat haar houding een gebrek aan proletarisch-internationale verbondenheid verried.

Plotseling wijzigde zich echter het politieke beeld nadat Chroestsjow op 28 oktober verklaarde opdracht te hebben gegeven om de raketbases op Cuba te doen ontmantelen op voorwaarde dat de Verenigde Staten geen invasie tegen het eiland zouden ondernemen.

De Chinese en Albanese reacties op deze ommekeer waren volstrekt

afwijzend. Peking moest ervaren, dat het zich op de "harde" Chroestsjow had verkeken. Zonder over de Sowjet-Unie en haar leiders te reppen gaf het Chinese "Volksdagblad" op 5 november in subtiele bewoordingen te kennen, dat men nimmer om der wille van de lieve vrede alleen mocht zwichten voor "de agressie der Verenigde Staten".

Het zal bepaald geen toeval geweest zijn dat Moskou op dezelfde dag de draad van zijn "neutrale" politiek ten aanzien van het Chinees-Indiase grensconflict weer opnam, zoals bleek uit een "Prawda"-artikel van 5 november en een rede van het presidiumlid Kosygin, daags daarna gehouden.

Als reactie daarop brachten de Albanezen opnieuw hun zwaarste propagandageschut in stelling. Alleen moderne revisionisten, verraders van het socialisme en het proletarisch internationalisme schaarden zich schaamteloos aan Nehroe's kant. "Hoe kon (bij een socialistisch land) van neutraliteit sprake zijn, wanneer een (ander) socialistisch land door een kapitalistisch land werd aangevallen!", aldus Radio Tirana.

Het "Volksdagblad" en het Chinese theoretische periodiek "Rode Vlag" lieten zich evenmin onbetuigd en spuiden medio november een stortvloed van verwijten over hen die "sidderden voor het imperialisme". Het was maar al te duidelijk voor wie het vitriool in deze Chinese beschouwingen bestemd was, al werd Chroestsjow niet genoemd.

Chroestsjows beleid inzake Cuba werd verdedigd door Ponomarjow in de "Prawda" van 18 november, en de Sowjet-minister van buitenlandse zaken, Gromyko, schreef op 4 december in het regeringsorgaan "Izwestia", dat Chroestsjows politiek "was aangevallen door lieden, die wel met linkse frasen goochelen, maar geen notie hebben van de vreedzame oplossing van omstreden kwesties".

Op 12 december verdedigde Chroestsjow voor de Opperste Sowjet zijn politiek van "vreedzame coëxistentie" ten aanzien van de Cubaanse kwestie. Hij legde er daarbij de nadruk op, dat oorlog onvermijdelijk kon worden wanneer in een conflict niet beide partijen bereid zouden zijn tot het doen van concessies en tot het sluiten van compromissen. De Sowjet-premier beaamde, dat de aard van het imperialisme ongewijzigd is gebleven, maar dat het heden ten dage niet meer zoals vroeger de wereld volkomen overheerst. Vermanend voegde hij daaraan toe: "Indien het nu een 'papieren tijger' is, dan weten degenen die dat zeggen" (Mao Tse-tung c.s.) "dat deze 'papieren tijger' atoomtanden heeft. Hij

kan ze gaan gebruiken en men mag tegenover hem geen roekeloze houding aannemen". Volgens Chroestsjow waren sommige dogmatici "afgegleden naar trotskistische standpunten" en probeerden zij de Sowjet-Unie en de andere socialistische landen de weg op te stuwten naar het ontketenen van een wereldoorlog. Zij zouden de Sowjet-Unie "dezelfde uitdagende politiek willen opdringen als Trotsky in zijn tijd voerde".

Chroestsjow liet er geen twijfel over bestaan, dat zijn kritiek zich voornamelijk tegen Peking richtte. Weliswaar sprak hij voortdurend over de Albanese leiders, maar op zeker ogenblik vergeleek hij deze met kleine onverstandige knaapjes, die door groteren waren opgestoot om voor een paar centen bij anderen en zelfs bij hun eigen moeder - in casu de Communistische Partij van de Sowjet-Unie - de meest weerzinwekkende scheldwoorden door het raam naar binnen te schreeuwen. Die kleine jongens deden dat graag, zonder overigens de betekenis van die woorden te begrijpen. Ze kregen er een grijpstuiver voor van "de vuilbekken", die het een prachtig schouwspel vonden.

Met rechtstreekse verwijten aan het adres van de Chinese leiders zou Chroestsjow nauwelijks duidelijker hebben kunnen zeggen, dat de Albanese de gal van de Chinezen uitspuwden.

Tijdens Chroestsjows rede voor de Opperste Sowjet was Tito mede aanwezig. Hij hoorde daarbij ook hoe de Sowjet-premier met veel vol-doening sprak over de betere verstandhouding met Joegoslavië. Het moeten ogenblikken van triomf geweest zijn voor de Joegoslavische partij-leider, wiens "vakantie" in de Sowjet-Unie onderwerp van de bitterste Chinees/Albanese aanvallen was. (De Joegoslaven hadden tegen de aanvallen van Peking o.m. reeds geprotesteerd in een nota van 27 november, die de Chinese ambassadeur te Belgrado weigerde te aanvaarden.)

Vier partijcongressen

In november 1962 hielden de communistische partijen van Bulgarije en Hongarije en in december die van Italië en Tsjechoslowakije hun respectieve congressen, waarvan een der meest markante aspecten wel de straffe stellingname tegen de Chinees-Albanese posities was.

De vier partijcongressen hadden volgens een nabeschouwing in het Poolse "Zycie Warszawy" van 15 december dit gemeen, dat zij de strijd tegen het dogmatisme centraal stelden omdat dit "roekeloos en geheel onnodig de mogelijkheid en de noodzaak van de vreedzame coëxistentie weer

in discussie had gebracht".

Het blad raakte daarmee wel aan de kern van de zaak: Cuba, het Chinees-Indiase grensgeschil en de posities van Joegoslavië en Albanië - waarover op deze congressen met toenemende heftigheid gestreden werd - waren evenzovele kwesties waaraan de strategische lijn van de communistische wereldbeweging getoetst werd. Het ging daarbij om de grensafbakening tussen Chroestsjows "creatief marxisme" en het Chinese "dogmatisme".

Vooraf op de partijcongressen te Praag en Rome vielen daarover harde woorden.

Het op 5 november begonnen Bulgaarse partijcongres leek aanvankelijk vooral belangwekkend vanwege een aantal "anti-stalinistische" zuiveringsmaatregelen (waarvan de vroegere partijleider Joegow en een aantal zijner medestanders het slachtoffer werden). Weldra kwam echter de Cubaanse kwestie naar de voorgrond, doordat vele sprekers, onder wie de Bulgaarse partijleider Zhivkow, Chroestsjows beleid inzake Cuba prezen.

De Chinese gedelegeerde Wu Hsiu-chan, die zich demonstratief onthield van applaus telkens als over Chroestsjows coëxistentiepolitiek in lovende zin werd gesproken, keerde zich in een toespraak tegen de kritiek op de Albanese leiders. Het was hoogst betreurenswaardig dat op dit Bulgaarse partijcongres zulke eenzijdige en ongegronde kritiek werd geleverd op de Albanese Arbeiderspartij, welke hij fundamenteel in strijd achtte met de beginselen van het marxisme-leninisme en het proletarisch internationalisme en met de gemeenschappelijk aanvaarde principes met betrekking tot de onderlinge verhouding tussen de communistische partijen. "Wanneer een partij op haar congres een zusterpartij openlijk aanvalt en zodoende een kwalijke praktijk herhaalt", (dit was een duidelijke toespeling op het gebeurde tijdens het XXIIste CPSU-congres), "dan is dit fataal voor de internationale solidariteit van het proletariaat".

Wu Hsiu-chan kreeg steun van de Birmaanse afgevaardigde. Andere sprekers noemden de Chinese klachten echter ongegrond en tenminste een van hen, de vertegenwoordiger van de CP-Australië, leverde indirect kritiek op de houding van de Chinezen waardoor volgens hem de eenheid van de communistische beweging in gevaar werd gebracht.

In zijn slotresolutie riep het Bulgaarse congres alle zusterpartijen op scherpe leninistische kritiek te leveren op de Albanese Arbeiderspartij.

derspartij. Dit zou, zo had Zhivkov gesteld, zowel deze partij zelf als ook de gehele communistische beweging ten goede komen.

Het Hongaarse partijcongres, dat op 20 november te Boedapest werd geopend, gaf ongeveer hetzelfde beeld te zien als het Bulgaarse. Het was weer Wu Hsiu-chan die de Chinese delegatie leidde en protest aantekende tegen de aanvallen op de Albanese partij. Het was bepaald tekenend voor de sfeer waarin dit congres verliep, dat Wu na zijn toespraak op 21 november geen zittingen meer bijwoonde, blijkbaar om niet verder met beledigende aanvallen geconfronteerd te worden.

Het op 4 december geopende Tsjechoslowaakse partijcongres kenmerkte zich van meet af aan door de nog scherpere toon der discussies. Partijleider A. Novotny maakte zich al in zijn openingsspeech schuldig aan een onhoffelijkheid jegens zijn Chinese gasten door hen pas op de zevende plaats in de rij der afgevaardigden te noemen, terwijl het tot dan toe algemeen gebruik was geweest om een delegatie uit Peking onmiddellijk na de Sowjet-Russische en vóór alle andere delegaties te begroeten.

In zijn later uitgebracht verslag zeide hij het conflict China/India "te betreuren". Voor de Albanese leiders had hij geen goed woord over. "Hun frasen inzake Cuba lijken op het eerste gezicht zeer revolutionair, maar in feite verraden zij een gebrek aan geloof in de kracht van het socialisme". En hij vervolgde: "Vanzelfsprekend handelt hij, die gehoor geeft of steun verleent aan de Albanese leiders, ook in strijd met de Verklaringen van Moskou van 1957 en 1960".

Deze laatste opmerking hield een duidelijke beschuldiging in aan het adres van de Chinezen, een beschuldiging die door de Sowjet-delegatieleider Brezhnev in zijn kritiek op "de dogmatici en de revisionisten" werd overgenomen.

De Chinese gedelegeerde, wederom Wu Hsiu-chan - wiens toespraak herhaaldelijk door interrupties werd gestoord - liet ook op dit congres een uiterst kritisch geluid horen, waarmede later de afgevaardigden uit Noord-Korea en Indonesië hun instemming betuigden.

Hun gezamenlijk standpunt werd door een aantal Tsjechoslowaakse partijfunctionarissen heftig aangevallen. Zo merkte het lid van het dagelijks bestuur W. Siroky onder meer op, dat niemand het congres van zijn partij het recht kon ontzeggen het destructieve beleid van nationalisten, dogmatici en sectariërs te veroordelen.

Partijsecretaris W. Koucki ging nog een stap verder: De Chinese delegatie had geen enkel woord van kritiek laten horen op de schadelijke activiteiten van de Albanese leiders en op hun voortdurende laster tegen de marxistisch-leninistische partijen. Als er iets te "betreuren" viel, aldus snierde deze spreker, de woordkeus van de Chinese delegatie overnemend, dan was het allereerst wel dit feit. Nooit tevoren had de Tsjechoslowaakse CP op een van haar congressen aan zulke zware beschuldigingen als die van de Chinese gedelegeerde bloot gestaan. Daarop paste volgens hem slechts één antwoord. De partij nam deze beschuldigingen niet en wees ze terug naar hen, die ze hadden geuit. Van een eenzijdige aanval op de CP-China, waartegen de gedelegeerde van de Noord-Koreaanse zusterpartij bezwaar had gemaakt, was geen sprake geweest. Koucki meende dat dit partijcongres juist moest worden gezien "als een ernstige waarschuwing aan al diegenen, die steun geven aan of passief en tolerant staan tegenover de verderfelijke activiteiten der Albanese leiders, die niemand van ons langer als communisten kan beschouwen".

Het conflict met de Albanese leiders, door hen zelf met voorbedachte rade uitgelokt, kon volgens Koucki in geen geval nog langer worden aangemerkt als een geschil binnen de communistische beweging.

Eerste partijsecretaris Novotny las in zijn slotrede een kort tevoren aan het congrespresidium overhandigde verklaring van de Chinese delegatie voor. Daarin werd de bejegening gelaakt, die haar nog wel als "genode gast" was ten deel gevallen. Onverkort handhaafde de delegatie in deze verklaring haar reeds eerder geuite zeer kritische opvattingen. De CP-China en een aantal zusterpartijen hadden, aldus de verklaring, voorgesteld een conferentie bijeen te roepen van alle communistische partijen om de bestaande ideologische controversen uit te praten, liever dan deze op een partijcongres in het openbaar te bespreken.

Novotny, die het Chinese verzoek om deze verklaring onder de congresgangers te verspreiden had afgewezen, zeide nog in zijn slotrede geenszins de opvatting te delen van de Chinese gedelegeerde, dat het openlijke en collectief in gebreke stellen van de Albanese leiders de internationale proletarische eenheid schade toebracht. Zij hadden zich door hun eigen gedragingen buiten het socialistische kamp en buiten de internationale communistische beweging geplaatst.

Op het vrijwel gelijktijdig met het partijcongres te Praag gehou-

den Italiaanse congres kregen de Chinezen van partijleider P. Togliatti te horen, dat zij in de praktijk het principe van de vreedzame coëxistentie hadden verlaten. Het conflict China/India noemde Togliatti onredelijk en dwaas, maar hij prees het Chinese initiatief om alsnog tot een vreedzame regeling te komen. Ten aanzien van de kwestie Albanië achtte hij het ondenkbaar, dat de Chinese communisten zich met de Albanese leiders nog langer solidair zouden verklaren.

Hierop sloeg de PCF-gedelegeerde R. Leroy eveneens aan, terwijl de Sowjet-Russische gedelegeerde F. Kozlow in een nauwelijks bedekte aanval op de Chinese leiders opmerkte, dat degenen, die zich tegen de Sowjet-Russische houding in de Cubaanse crisis keerden, "een giftig en gevaarlijk standpunt innamen".

Op de derde congresdag sprak Chao I-min als afgevaardigde van de CP-China. Nadat hij in de gebruikelijke bewoordingen zijn misnoegen had geuit over het "verraad van de Joegoslavische moderne revisionisten" en de kritiek op de Albanese Arbeiderspartij, zei hij het bijzonder betreurenswaardig te achten, dat nu rechtstreekse aanvallen werden gedaan op de marxistisch-leninistische standpunten van de CP-China. Het daarbij openlijk in gebreke stellen van de Chinese communistische partij maakte het volgens hem noodzakelijk openhartig te verklaren, dat de "Chinese communisten inzichten hebben, die afwijken van de opvattingen door zekere kameraden van de Italiaanse CP gehuldigd over een aantal belangrijke kwesties". De Chinese spreker gewaagde daarbij uitdrukkelijk van de z.i. onjuiste visie dezer kameraden op de theorie van de structurele hervormingen van Italië, op het Joegoslavische revisionisme, op de Albanese Arbeiderspartij "die de marxistisch-leninistische principes aanhangt" en voorts op enige belangrijke internationale vraagstukken. Hij legde er de nadruk op, dat deze opvattingen strijdig waren met de Verklaringen van Moskou en met het belang van de internationale communistische beweging. Hij voegde daaraan toe dat de CP-China hierover bij een andere gelegenheid met de kameraden van de PCI in discussie zou willen treden (dus in bilateraal overleg).

Een der meest prominente PCI-leiders, Giancarlo Pajetta, richtte zich daags daarop tot de Chinese delegatie met de opmerking: "Vergis U niet in het applaus van gisteren, dat was bedoeld voor de Chinese revolutie en het Chinese volk. Het is duidelijk dat dit congres Uw onaanvaardbare en onhoudbare opvattingen verwerpt". Dezelfde spreker verwierp de Chinese kritiek op de door de PCI voorgestane structuurher-

vormingen, "die in Italië de essentie vormen van de strijd voor het socialisme". Even onaanvaardbaar achtte hij de Chinese bewering, dat in Joegoslavië het kapitalistische systeem weer was ingevoerd. Pajetta merkte voorts nog op, dat de PCI niet in het minst onder de indruk was gekomen van de activiteiten van lieden als de Albanese premier Shehu, immers, "een lid van onze partij heeft hem nog leren lezen".

Op dit jongste partijcongres van de PCI verkreeg ook een Joegoslavische gedelegeerde het woord. Misschien was dit wel een van de meest opvallende symptomen van de verdere toenadering, aangezien sedert 1948, het jaar waarin Joegoslavië uit het Cominform werd gestoten, geen Joegoslavische delegatie meer aan partijcongressen had deelgenomen. Hij oogstte een stormachtig applaus. Onder meer werd door hem gesteld, dat de lasterlijke verklaringen van de Chinese gedelegeerde tegen zijn land en partij een gevaar inhielden voor de revolutie van de arbeidersklasse.

Togliatti verwierp in zijn slotrede de Chinese standpunten. Hij verzocht de CP-China zich niet langer solidair te verklaren met de Albanese Arbeiderspartij. Overeenkomstig Togliatti's voorstel aanvaardde het congres een resolutie, waarin erop werd aangedrongen de geschillen tussen de Italiaanse CP en de CP-China uit te praten.

Op een persconferentie deelde Togliatti later mede, dat lange discussies met de Chinese kameraden ertoe hadden geleid, dat men het op bepaalde punten toch eens was geworden. Het conflict met de Chinese communisten had, zoals hieruit bleek, dus z.i. nog niet hetzelfde stadium bereikt als dat met de Albanese leiders.

Reactie van Peking

Het spreekt welhaast vanzelf, dat Peking na afloop van deze vier congressen, waarop zulk een massale aanval op de Chinese en Albanese standpunten was gedaan, behoefte had aan een wederwoord. Het gaf dit in een artikel dat op 15 december in het "Volksdagblad" verscheen onder de titel "Werkers van alle landen verenigt U tegen onze gemeenschappelijke vijand". In dit artikel, dat - zoals ook de toespraken van de Chinese gedelegeerden op de vier partijcongressen - waardig van toon was, stelde de leiding van de CP-China dat de eenheid van de internationale communistische beweging nu van binnenuit werd belaagd door een tegen het marxisme-leninisme, tegen de CP-China en andere marxistisch-

leninistische partijen gerichte stroming.

In flagrante strijd met de Verklaringen van Moskou van 1957 en 1960 waren op de geruchtmakende partijcongressen zusterpartijen openlijk bekritiseerd, waarbij men zich zelfs niet had ontzien de CP-China met name te noemen. De Chinese partij werd beschuldigd van avonturisme, sectarisme, dogmatisme, nationalisme en scheurmakerij, tegen welke aantijgingen het partijdagblad in Peking stelling nam.

Hetzelfde artikel verdedigde ook China's "correcte houding" in het grensconflict met India, welk land al gedurende een lange periode vreedzame onderhandelingen had afgewezen. India had China's terughoudendheid voor een teken van zwakte versleten en op 12 oktober zijn toevlucht tot geweld genomen. Uit "zelfverdediging" sloeg China toen terug, waarna het wederom voorstelde de onderhandelingen te "heropenen". Deze vredelievende houding van China had, aldus het artikel, "universele" erkenning gevonden. Het vreemde verschijnsel had zich echter voorgedaan, dat sommige lieden, die zich marxisten-leninisten noemen, het marxisme-leninisme volledig vergetend, zich niet de moeite wensten te getroosten vanuit het klassestandpunt een analyse te maken van het reactionaire beleid der regering-Nehroe, die meer en meer het instrument van het Amerikaanse imperialisme was geworden.

Het artikel besloot met de opmerking dat de communisten van alle landen 1001 redenen hadden om eensgezind voor één ideaal en tegen één gemeenschappelijke vijand te strijden, maar geen enkele reden tot scheurmakerij. "Die kameraden, die op een scheuring uit zijn, moeten nu tot bezinning komen".

Nog altijd liet de officiële Chinese pers in deze periode na om het doelwit van haar aanvallen zonder omwegen aan te duiden. Daarmede contrasteerde een publicatie in de "Prawda" van 10 december, waarin voor het eerst de CP-China openlijk bekritiseerd werd, zij het dan onder aanhaling van Novotny's scherpe aanval op Peking, gedaan tijdens het Tsjechoslowaakse partijcongres.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Verhouding CPN-CPSU

Sedert het overleg tussen de CPN en de CPSU-vertegenwoordigers in Moskou van november 1962 toonde de Nederlandse partijleiding haar gebruikelijke volgzzaamheid ten aanzien van de politieke lijn der CPSU nadrukkelijker dan tevoren, met name voor wat betreft de vreedzame coëxistentie. De CPN steunde de CPSU in dit verband openlijk in haar kritiek op de Chinese en Albanese partijleiders. De rede die Paul de Groot op de partijbestuursvergadering van 2 en 3 december hield, gaf daarvan duidelijk blijk en in de loop van januari bleek dit opnieuw uit enkele "Waarheid"-artikelen, waarin deze zaken onverbloemd aan de orde werden gesteld. Onder meer was dit het geval in een beschouwing van het partijbestuurslid Annie Averink in "De Waarheid" van 3 januari j.l. over het door haar namens de CPN bijgewoonde Tsjechoslowaakse partijcongres. Zij vermeldde de lof van het congres voor de vredespolitiek van de Sowjet-Unie inzake Cuba en besteedde voorts aandacht aan de kritiek welke daar op de Chinezen en de Albanen werd geleverd.

Dezelfde geest ademen twee uitvoerige beschouwingen van de Moskouse correspondent Gerard Pothoven, afgedrukt in "De Waarheid" van 7 en 8 januari. Zij behelsden een samenvatting van een "Prawda"-hoofdartikel, handelende over "meningsverschillen, die zich de laatste tijd in de internationale communistische beweging ontwikkelden". De "Prawda" hekelde het verzet van "de Albanese leiders en hun aanhangers" tegen de CPSU-opvatting van de vreedzame coëxistentie - aldus de correspondent - als een politiek van "sectariërs en dogmatici, een bijzonder schadelijke beweging, welke zich aanmatigt één partij tot de werkelijke erfgenaam van Lenin te maken en alle andere partijen tot afvalligen van het marxisme-leninisme".

Dit was duidelijke taal, vergeleken met de terughoudendheid van de CPN-pers bijvoorbeeld in haar voorlichting tijdens en na het XXIIste CPSU-congres van oktober 1961, toen de aldaar geleverde kritiek op China en Albanië in het geheel niet of sterk besnoeid was weergegeven.

Ontwikkeling eenheidspolitiek

Aangezien de op 23 november in "De Waarheid" gepubliceerde CPN-stellingen inzake de eenheidspolitiek van de partij hun uitgangspunt vonden in het ook door Moskou hoog getaxeerde PvdA-rapport "In dienst van de vrede", was het niet verwonderlijk, dat de CPN-leiding veel interesse toonde voor de behandeling hiervan op het PvdA-congres van medio januari in Den Haag.

Met name gold haar belangstelling het lot, dat op dit congres aan de minderheids-nota in bedoeld rapport ten deel zou vallen, in het bijzonder op punten als de kernbewapening van Europa en het lidmaatschap van de NAVO.

Het verontrustte de CPN vooral, zo bleek althans uit het betoog van het Kamerlid Marcus Bakker bij de behandeling van de begroting voor Buitenlandse Zaken in de Tweede Kamer, dat zelfs vooraanstaande figuren in de PvdA de vorming van een Europese kernmacht (met inschakeling van West-Duitsland) bepleitten. Dit leek hem in strijd met de meerderheids-voorstellen in het PvdA-rapport van hen, die zich uitspraken voor een atoomvrije zône in Midden-Europa conform het zogenoemde Rapacki-plan van Polen. Bakker vond het in dit verband nodig nog eens te pleiten voor de "staatkundige neutraliteit" van Nederland, waarbij hij herinnerde aan de gemeenschappelijke verklaring van CPN en CPSU dd. 4 november 1962, in welke verklaring de Sowjet-Unie zich bereid toonde deze neutraliteit te waarborgen.

Ook Bakkers toespraak op de Nieuwjaarsmeeting van de CPN d.d. 13 januari in Amsterdam, was kennelijk afgestemd op het PvdA-congres, dat enkele dagen later zou beginnen. Bakker poneerde de nadien van communistische zijde meermalen herhaalde stelling, dat het minderheidsstandpunt in het genoemde PvdA-rapport in feite de opinie van de massa der PvdA-aanhang vertolkte. In haar berichten over het PvdA-congres besteedde "De Waarheid" dienovereenkomstig met name aandacht aan de discussie-bijdragen der pleitbezorgers van de opvattingen, verwerkt in de minderheidsnota.

Hoewel het CPN-dagblad met enige ophef vermeldde, dat 15 % van de afgevaardigden op het congres het minderheidsstandpunt bleek te huldigen, kan uit verklaringen van enkele communistische topfunctionarissen worden afgeleid dat het resultaat van de eindstemming hen toch nog heeft teleurgesteld. Het is evenwel niet geheel duidelijk in hoeverre dit hun hoop op "een linkse coalitie" in de naaste toe-

komst - zo die al serieus wordt gekoesterd - heeft aangetast. Met name de aanvaarding van de huidige NAVO-politiek door de PvdA-meerderheid vormde de aanleiding tot een bitter commentaar in "De Waarheid" van 26 januari, eindigend met de conclusie dat de NAVO-politiek van de "meerderheid" voortaan de enige officiële PvdA-politiek zou zijn. "De kiezers weten nu dus: wie op de PvdA stemt bij de a.s. verkiezingen, die stemt op de meerderheid", aldus het commentaar. "De Waarheid" meende de sympathisanten met het minderheidsstandpunt dan ook geen betere raad te kunnen geven dan bij de komende verkiezingen op de CPN te stemmen. Een dergelijk advies van de partij werd sedert de publicatie van de eenheids-stellingen van de CPN nog niet vernomen. Wel was reeds enige malen kritiek geuit op de PSP, vooral vanwege de door haar leiding nog altijd betoonde vrees voor Sowjet-agressie.

Het is opvallend dat "De Waarheid" in haar berichtgeving rond het PvdA-congres aanvankelijk in het geheel geen melding maakte van de belangstelling, welke voor dit congres ook van Sowjet-Russische zijde werd getoond. Het is namelijk bekend, dat Naoemow (vertegenwoordiger van het Bureau Buitenland van de CPSU, mede aanwezig bij de CPN/CPSU-ontmoeting in Moskou op 4 november 1962) en Grigoriew (TASS-correspondent in Bonn) het PvdA-congres als "persvertegenwoordigers" hebben bijgewoond.

Eerst op maandag 28 januari werd in "De Waarheid"-rubriek "Van en over anderen" melding gemaakt van het feit, dat de "Prawdâ" op donderdag 24 januari een uitvoerig verslag over het PvdA-congres had gepubliceerd van de hand van "de journalist P. Naoemow". In een optimistisch getinte beschouwing betoogde Naoemow, dat het optreden van "de minderheid" ertoe had geleid, dat "de meerderheid" zich duidelijker uitsprak voor de politiek van vreedzame coëxistentie. Ook meende hij te hebben kunnen constateren dat de minderheidsfiguren een aanmerkelijk grotere steun (applaus) kregen dan de stemmingsuitslag zou doen veronderstellen.

Mocht de partijleiding zich door het verloop van het PvdA-congres al teleurgesteld gevoelen, zij bleef zoeken naar bewijzen voor haar en Moskou's stelling, dat zich, binnen de sociaal-democratie als geheel in Europa, veranderingen voltrekken die duidelijk maken dat het anti-communisme op zijn retour is. In dit verband werd dan ook ophef gemaakt van het plan van alle Parijse vakbonden - communistische zowel als politiek anders-georiënteerde - een herdenking te organiseren van

de slachtoffers van de anti- OAS betoging in de Franse hoofdstad van 13 februari 1962. "De Waarheid" bracht dit bericht onder de kop "Nieuwe eenheids-actie in Parijs".

Verkiezingsprogram

Propageert de CPN-leiding enerzijds de opstelling van een minimum-program, waarin de eenheidsfront-gegadigden (met name CPN, PvdA, NVV en evt. PSP) elkander volgens De Groot c.s. zouden moeten kunnen vinden, anderzijds gaat de partij ter verovering van een zo sterk mogelijke positie bij de komende verkiezingen voort met het aanprijzen van haar eigen program. Wel moet hieraan worden toegevoegd dat ook het inmiddels van de persen gekomen CPN-verkiezingsmanifest gericht is op de mogelijkheid en noodzaak van "eenheid van actie aan de basis". Dit geldt vooral ten aanzien van de partij-eisen in het sociaal-economische vlak. De "verdediging van het levenspeil der werkers" is de in dit manifest vooropgestelde leuze. Het feit, dat een groot aantal c.a.o.'s op vernieuwing wacht is hier natuurlijk niet vreemd aan. De "loonacties" bieden de CPN daarenboven de gelegenheid kracht bij te zetten aan haar intredepolitiek tegenover het NVV.

Veel van de sociale agitatie van de CPN, gedurende de laatste weken gevoerd, draagt echter een sterk opportunistisch karakter. Zo bood de strenge koude de partijleiding een welkome gelegenheid haar vertegenwoordigers in parlement, provinciale staten en gemeenteraden bij de autoriteiten te doen aandringen op extra-uitkeringen aan de minder bedeelden.

Opportunistisch is ook de communistische agitatie tegen de prijsstijgingen, die overigens op behendige wijze op het debet worden geboekt van de EEG, die volgens de "eenheidsstellingen" van de partij de oorzaak is van vele sociaal-economische problemen in ons land. Vooral de Nederlandse zuivelpositie wordt als slachtoffer van het gevoerde EEG-beleid afgeschilderd.

Onmiddellijk na de sociaal-economische leuzen volgen in het verkiezingsmanifest de eisen inzake "het democratische recht der CPN". In dit verband gaan de gedachten van de CPN-leiders met name uit naar het verkrijgen van radio- en TV-zendtijd ten behoeve van de komende verkiezingscampagne. De hernieuwde weigering van regeringszijde om de CPN in deze ter wille te zijn, gaf haar fractie in de Tweede Kamer aan-

leiding tot het houden van een interpellatie. "Onze fractie" - zo zei Bakker - "heeft de bedoeling door middel van deze interpellatie een recht op te eisen, dat haar toekomt en om op te treden tegen een stuk regeringspolitiek, dat het gebruik van het woord democratie tot een hoon maakt". De CPN-woordvoerder wendde zich-getrouw aan de politieke stellingname van de partij - met name tot de PvdA-fractie om steun in deze zaak, doch tevergeefs. Wel ondervond hij bijval van o.a. de PSP.

Verder betoogde Bakker dat hij in de regeringspolitiek op dit punt bepaalde inconsequenties zag. Zo wees hij erop, dat sedert 1956 een reeks directe uitzendingen van Kamerdebatten plaatsvond, waarin ook De Groot en Bakker als sprekers optraden. Die uitzendingen - aldus Bakker - vonden plaats met toestemming van de regeringscommissaris voor het radio-wezen.

De derde én laatste leuze in het CPN-manifest luidt: "voor een neutraal en atoomvrij Nederland". Dit punt van het partijprogram behelst als eisen o.m. de verwijdering van atoomkoppelen van Soesterberg en Volkel, het weren van het Westduitse leger uit Budel en het verhinderen van de vorming van een Europese atoommacht.

In overeenstemming hiermede is de laatste tijd een toeneming van de communistische agitatie tegen West-Duitsland te constateren, waarin de acties tegen de legering van Duitse troepen in Budel en tegen de vrijlating van een aantal Duitse oorlogsmisdadigers hoogtepunten vormen. De ratificatie van het Budel-accord tussen Bonn en Den Haag en het pleidooi van enkele hoogleraren voor het verlenen van gratie aan Lages c.s. waren aangrijpingspunten voor de hernieuwde felle agitatie.

Richtlijnen voor de propaganda

In aansluiting op het hiervoor genoemde manifest deed de CPN aan al haar districts- en afdelingsbesturen onlangs nog nadere richtlijnen toekomen voor het voeren van de aanstaande verkiezingscampagne. Daarin wordt primair gesteld, dat de werkzaamheden van de partij in de komende vier maanden geheel in het teken van de verkiezingsvoorbereiding zullen staan. Vervolgens worden voorbeelden gegeven van juiste propagandamethodiek.

Zo wordt gewezen op het belang van huisbezoek, waarbij speciale

brochures en "De Waarheid" als goede hulpmiddelen worden aanbevolen. De bedoelde brochures zullen op verschillende tijdstippen in de loop van de verkiezingscampagne worden verspreid.

In de tweede plaats wordt ten dienste van de propaganda het beleggen van de gebruikelijke openbare bijeenkomsten aangeraden. Deze dienen in de loop van januari en februari in alle districten te zijn gehouden. Van CPN-zijde zal hieraan niet alleen bekendheid moeten worden gegeven door middel van manifesten, maar ook via advertenties in plaatselijke en streek-bladen. Aanbevolen wordt de redacties van deze bladen tevens uit te nodigen verslaggevers naar deze vergaderingen te zenden.

Ook de traditionele 1 mei-viering zal - met het oog op de verkiezingsdatum 15 mei wel begrijpelijk - geheel in het teken van de stembusstrijd staan.

Omdat dit alles weer een zware tol zal vragen van de partijfondsen, dienen alle districten tijdig "verkiezingsbegrotingen" op te maken, die aan het partijbestuur ter goedkeuring zullen moeten worden voorgelegd.

De partijleiding acht een bijzondere inspanning temeer gerechtvaardigd nu er - zo stelt zij - "vele factoren zijn, die een gunstige atmosfeer scheppen voor een succesvolle campagne van onze partij".

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Verzetsbeweging

Het communistische verweer tegen de legering van Westduitse troepen in de legerplaats Budel, waarover al werd bericht in de maandoverzichten 7/8 en 10 1962, duurt reeds langer dan een half jaar en neemt nog steeds in omvang en intensiteit toe. In naam wordt de actie geleid door een zogenaamd Budel-comité waarvan Nico Wijnen en Jan Brasser de woordvoerders zijn. Wijnen, die tijdens de oorlog jarenlang in het concentratiekamp Sachsenhausen gevangen zat, is oud-CPN-er; Jan Brasser is een vooraanstaand en actief communist, voorzitter van de communistische mantelorganisatie "Verenigd Verzet 1940-1945". Onder de naam "Witte Ko" geniet hij vooral in de Zaanstreek grote bekendheid als oud-verzetsstrijder. Beide mannen ondertekenden een in juli 1962 aan de leden van de Staten-Generaal gezonden protestschrijven tegen de voorgenomen legering van Westduitse legeronderdelen in ons land.

In opdracht van de CPN wordt de Budel-actie achter de schermen geleid door "Verenigd Verzet 1940-1945". Zij wordt bovendien krachtig gesteund door andere communistische organisaties, zoals de Nederlandse Vredesraad, de Nederlandse Vrouwenbeweging, het Algemeen Nederlands Jeugdverbond, de verschillende comité's van oud-politieke gevangenen en het Protestcomité Vrijlating Oorlogsmisdadigers.

Op zaterdag 26 januari j.l. bereikte de campagne een hoogtepunt met een demonstratie in het dorp Budel, waar kransen werden gelegd op de graven van een zestal door de Duitse bezetters gefusilleerde Nederlandse verzetsstrijders. Aan deze zogenaamde stille tocht naar Budel hebben ca. 1200 personen deelgenomen.

Partij en mantelorganisaties hadden in de voorafgaande weken een intensieve propaganda voor het welslagen van deze demonstratieve plechtigheid gevoerd. Op talrijke ledenvergaderingen vormde de voorgenomen Budel-tocht een agendapunt en werd sterke aandrang op de aanwezigen uitgeoefend om daaraan deel te nemen. Dat het hierbij om een communistisch initiatief ging mocht naar buiten niet blijken. Ook tijdens het in december gehouden ANJV-congres te Rotterdam werd aandacht

aan deze komende anti-Wehrmacht-demonstratie geschonken en riep het bestuurslid van "Verenigd Verzet", Simon Korper, allen op om de stille tocht mee te maken.

Een gunstige omstandigheid voor de organisatoren was voorts, dat kort voor de te houden demonstratie de Duits-Nederlandse overeenkomst inzake legering van Duitse troepen te Budel werd getekend. Van de ongeveer tezelfdertijd gerezen felle discussies rond het pleidooi van de professoren Van Bemmelen en Pompe voor vrijlating van de vier nog gevangen zittende, tot levenslang veroordeelde Duitse oorlogsmisdadigers, maakten de communisten tevens gebruik om latente anti-Duitse gevoelens aan te wakkeren. Dat zovelen aan de tocht naar Budel hebben deelgenomen behoeft, gezien al deze voorbereidingen, weinig verwondering te wekken.

Kort voor de dag van de demonstratie lieten "Verenigd Verzet 1940-1945" en de Nederlandse Vredesraad nog pamfletten verspreiden, waarin bekend werd gemaakt dat prof. Mr. Dr. W.H. Nagel en Marga Minco een krans zouden leggen. In het pamflet werd tevens een aantal namen opsomd van vooraanstaande Nederlanders, onder wie een 22-tal hoogleraren, die instemming met de protestactie hadden betuigd. Het op de voorgrond treden van prof. Nagel en Marga Minco heeft mogelijk tot gevolg gehad, dat zovele intellectuelen zich bereid verklaarden adhaesie te betuigen. Uit geen enkel bericht is echter gebleken, dat een groot aantal bekende Nederlanders ook aan de tocht zelf heeft deelgenomen.

Blijkens verschillende persverslagen was de stoet samengesteld uit vertegenwoordigers van het voormalig verzet, ex-politieke gevangenen, nabestaanden van oorlogsslachtoffers en pacifisten. Prof. Nagel deelde aan de aanwezige journalisten mede, dat in de stoet principiële dienstweigeraars als groep hadden meegelopen die, gedetineerd zijnde, hiervoor speciaal verlof hadden gekregen.

Vanwege het niet-communistische "Comité 1962 voor de vrede" werd onder de deelnemers een anti-kernbewapeningsbrochure verspreid, met als titel "Hoe groot is Uw kans?" Behalve door prof. Nagel en Marga Minco werden onder meer kransen en bloemstukken gelegd namens het Nederlands Auschwitz Comité, enige afdelingen van "Verenigd Verzet 1940-1945", de communistische jeugdbeweging en arbeiders van de Nederlandse Dok- en Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam.

Na afloop van de kranslegging las Nico Wijnen een proclamatie voor, waarin onder meer werd verklaard, dat de stille tocht naar Budel

was bedoeld als een waardig protest tegen het onzalige besluit van de Nederlandse regering om Duitse militairen op Nederlandse bodem te legeren. Voorts werd in de proclamatie een beroep gedaan op allen die met het protest instemmen om er bij het bestuur van de partij van hun keuze op aan te dringen, dat dit besluit van de Nederlandse regering alsnog in het parlement ter discussie zal worden gesteld.

De proclamatie was ondertekend door prof. W.H. Nagel, Marga Minco, dr. J. Beunders, prof. S. Dresden, A. Höfelt, Dr. H. Milikowski, mevrouw M. Minnaert-Coelingh, Th. van Reemst, N. Wijnen, J. Brassier, Aart van Dobbenburgh, J. Slagter en mej. Eva Tas. Van de ondertekenaars is tenminste de helft communist of sympathiserend met het communisme.

Pogingen om de bevolking van Budel bij de demonstratie te betrekken boekten weinig resultaat. Meerdere inwoners van Budel hadden voordien een schrijven ontvangen met het verzoek instemming te betuigen met de actie, doch uit de lijsten van adhaerenten-in "De Waarheid" gepubliceerd-blijkt, dat maar weinigen positief hebben gereageerd. Ook bij de kranslegging zelf hield de bevolking van Budel zich afzijdig. Volgens een bericht in "De Volkskrant" van 28-1-'63 had men in Budel bij geruchte vernomen dat er "een communistisch luchtje" aan de protest-beweging zat.

De nochtans welgeslaagde bemanteling van de actie bleek niet alleen uit de instemming die vele politiek onverdachte figuren met het protest-schrijven hebben betuigd, maar ook uit het feit dat van de grote dagbladen, die er vrij uitvoerige artikelen aan wijdden, slechts een enkel blad melding maakte van de partijpolitieke achtergrond.

Onder de kop "Défilé Budel vertolkt wil van het gehele volk" bracht "De Waarheid" een uitvoerige reportage en suggereerde dat de deelnemers aan de tocht de wil van de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk vertolkten. Ook de Duitse pers schonk aandacht aan de demonstratie te Budel. Sommige bladen zonden zelfs speciale verslaggevers naar het Brabantse dorp. Door de journaaldienst van de Westduitse televisie gemaakte filmopnamen van de kranslegging verschenen nog diezelfde avond op het scherm.

Van de buitenlandse zusterverenigingen van "Verenigd Verzet 1940-1945" had alleen de Belgische organisatie een delegatie naar Budel gezonden. Oostenrijkse reporters, die film- en foto-opnamen van de tocht maakten, waren vermoedelijk door de FIR, de "Fédération Internationale des Résistants" (waarvan het secretariaat in Wenen is gevestigd), naar

Nederland gezonden.

Op 30 januari bracht de inspecteur-generaal van het Westduitse leger, Alfred Zerbel, een bezoek aan Den Haag voor overleg met de chef van de Nederlandse Generale Staf. In "De Waarheid"-editie van de volgende dag werd dit bezoek breed uitgemeten en beweerd dat "de Wehrmacht-generaal verhaal kwam halen over de stille tocht naar Budel". Van Nederlandse zijde werd medegedeeld, dat het bezoek verband hield met het bespreken van routine-kwesties.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

CAO's in het geding

In de metaalnijverheid, de textielindustrie en de grafische bedrijfstak is in de afgelopen maand nog geen overeenstemming bereikt over de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomsten, die op 1 januari in werking hadden moeten treden. Er is dus een contractloos tijdperk ingetreden, waarin op de voorwaarden volgens de oude c.a.o.'s wordt gewerkt.

De communistische agitators probeerden deze ongewone situatie uit te buiten. Reeds medio november 1962 had de CPN bij de grote metaalbedrijven in het Westen des lands een pamflet verspreid, waarin de loonsverhoging volgens het SER-advies (2,7 %) als onvoldoende gekenschetst werd. Sommige NVV-bonden en de arbeiders op de bedrijven wensen een verhoging van f 0,15 per uur, aldus dit pamflet. Toen enige tijd later via de dagbladen bekend werd, dat de vertegenwoordigers van de werknemers in de Vakraad voor de metaalindustrie 7 cent per uur en één dag langer vakantie verlangden, haastte de CPN zich deze eisen over te nemen. Op 8 januari verspreidde ze opnieuw onder het personeel van de scheepswerven en andere metaalbedrijven een aan de nieuwe situatie aangepast pamflet, waarin de CPN er toe aanspoorde per bedrijf de ondernemer te dwingen de verlangde 7 cent in voorschot uit te betalen, tot de c.a.o. zou zijn ondertekend. (Dit ageren "per bedrijf" is een stereotiep communistisch advies: indien het insloeg zou n.l. het beleid van de hoofdbesturen der metaalbedrijfsbonden en van het georganiseerd overleg worden doorkruist.) De CPN vindt verder dat de ANMB (NVV) als grootste bond, zonodig door het afkondigen van een staking, het beslissende woord maar moet spreken.

Eind januari had het overleg tussen de werkgevers en werknemers nog steeds niet tot overeenstemming geleid. "De Waarheid" wist van deze gang van zaken voorpagina-nieuws onder sensationele koppen te maken. Kortstondige strubbelingen bij enkele metaalbedrijven - die geen verband hielden met de vernieuwing van de c.a.o. - blies het blad tot formele stakingen op.

Vertegenwoordigers van de communistische "vrije lijsten" hebben tijdens ondernemingsraadszittingen geprobeerd de c.a.o. aan de orde te stellen; hierop werd uiteraard niet ingegaan. Ook de algemeen gevoelde billijkheid om aan mensen met smalle beurzen een koude-toeslag toe te kennen vanwege het strenge winterweer, grepen de communisten aan voor een goedkoop ageren tegen autoriteiten.

De Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid (van de voormalige EVC'58), die in Amsterdam nog steeds over aanhang van enige betekenis beschikt, hield zich in de afgelopen maand bezig met enkele - bijzonder rustig verlopen - demonstraties van "uitgevroren" bouwvakarbeiders. De ABWB'58 trad zelf niet voor het voetlicht en werd voor zover bekend in geen enkel krantenbericht genoemd. De meeste dagbladen spraken zonder meer over "demonstrerende bouwvakarbeiders".

Het besluit tot de demonstratie was genomen tijdens een ledenvergadering van de CPN-groep bouwvak, die op 9 januari in "Felix Meritis" werd gehouden, onder leiding van een aantal bestuurders van de ABWB'58-afdeling Amsterdam, van wie het initiatief was uitgegaan. Bij die gelegenheid werden gestencilde pamfletten ter verspreiding uitgereikt, uitgaande van het "Amsterdams Bouwvak Comité" (achter welke benaming de ABWB zich reeds sedert 1958 onder bepaalde omstandigheden verschuilt). De bouwvakarbeiders werden hierin opgeroepen zich op 14 januari bij het Sociaal Fonds Bouwnijverheid aan het Waterlooplein te verzamelen, alwaar dan een delegatie van hen verhooring van de vorstverlet-uitkering (thans 90 % van het c.a.o.-loon bedragende, zoals in de collectieve arbeidsovereenkomst is vastgelegd) zou bepleiten. Een 350-tal bouwvakarbeiders heeft op de genoemde datum aan de oproep gehoor gegeven. Twee aanwezige ABWB-bestuurders maakten toen aan de verzamelde bouwvakarbeiders bekend dat het "Amsterdams Bouwvak Comité" op 17 januari een openbare bijeenkomst in Krasnapolsky zou beleggen. Die vergadering werd door circa 600 personen bezocht. Een ABWB-bestuurder sprak over het onderhoud dat ten kantore van het Sociaal Fonds Bouwnijverheid was gevoerd. Voorts kondigde hij een "grote landelijke demonstratie" voor 29 januari aan. Deze demonstratie heeft plaats gehad voor het Amsterdamse kantoor van de Nederlandse Aannemers- en Patroonsbond aan de Stadhouderskade. Enkele honderden mannen hadden zich niet ver vandaar verzameld en voerden een spandoek "Voor een duurtetoeslag" mee. Een delegatie van drie mannen en een vrouw vervoegde zich aan het kantoor en werd door het bestuur

ontvangen. De demonstratie werd daarna ontbonden.

Het CPN-districtsbestuur in Den Haag heeft het voorbeeld van de hoofdstad gevolgd. Hier werd een actie-comité opgericht bestaande uit een 6-tal bestuurders van de CPN. Een 100-tal bouwvakarbeiders vergezeld dit comité, toen het op 21 januari naar het kantoor van het Sociaal Fonds Bouwnijverheid trok. Ongeveer 600 "uitgevroren" bouwvakarbeiders namen op 31 januari deel aan een demonstratie, die met enige spandoeken naar het kantoor van de Bedrijfsraad ging, alwaar een delegatie een petitie overhandigde.

STAKINGSOVERZICHT JANUARI 1963

Bedrijf : N.V. Bontweverij De Batavier te Winterswijk.
Aanleiding : werknemers ontvingen geen winstuitkering
over 1961.
Inmenging vakbonden : NVV en KAB belegden vergaderingen.
Resultaat : onbekend
Aantal werknemers : 500
Aantal stakers : ± 140
Duur van de staking : 1 dag (2-1-'63)

Bedrijf : Constructiewerkplaats Bergum te Tietjerk-
steradeel.
Aanleiding : ontevredenheid over onvoldoende verwarmde
werkplaats.
Inmenging vakbonden : ANMB/NVV bemiddelde.
Resultaat : onbekend
Aantal werknemers : 62
Aantal stakers : 62
Duur van de staking : ½ dag (3-1-'63)

Bedrijf : N.V. van der Meer en Schoep te Rotterdam.
Aanleiding : directie stelde dat verhoging van de brood-
prijs aan het bedrijf toekwam en niet aan
de bezorgers.
Inmenging vakbonden : geen
Resultaat : geen
Aantal werknemers : onbekend
Aantal stakers : + 20 broodbezorgers
Duur van de staking : ½ dag (8-1-'63)

Bedrijf : Dok- en werfmaatschappij Wilton Fijenoord N.V.
te Schiedam.
Aanleiding : verzuim van loonadministratie om de verho-
ging van de premie eigen aanvullende zieken-
verzekering per 1-1-'63 tijdig bekend te maken
Inmenging vakbonden : geen
Resultaat : geen
Aantal werknemers : 6000
Aantal stakers : 100 (afd. koperslagerij)
Duur van de staking : 1½ uur (14-1-'63)

Bedrijf : Melk-productenfabriek "Roden" te Groningen.
Aanleiding : ontevredenheid over prestatie-beloning.
Inmenging vakbonden : ANAB/NVV voerde besprekingen.
Resultaat : toeslag van f 1,50 p. week met terugwerken-
de kracht tot 1 mei 1962.
Aantal werknemers : 21
Aantal stakers : 19 melkventers
Duur van de staking : 1 dag (15-1-'63)

Bedrijf : Verenigde Blikfabrieken te Krommenie.
Aanleiding : een bedrag van f 50,- (f 25,- duurte-toeslag
en f 25,- voorschot) geëist i.v.m. lang-
durige vorstperiode.

• Inmenging vakbonden : geen
Resultaat : geen
Aantal werknemers : ± 500
Aantal stakers : 123
Duur van de staking : één uur (15-1-'63).

Bedrijf : N.V. Transportwerktuigenfabriek G.B. Sanders
en Zn te Enschede.
Aanleiding : ontevredenheid over wijze van uitbetalen van
de lonen.
Inmenging vakbonden : NVV, CNV en KAB bemiddelden
Aantal werknemers : 180
Aantal stakers : ± 100
Duur van de staking : 1½ dag (18 en 21-1-'63)

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
begin 1963	Presidiumzitting Wereldvrede- raad.	Havanna	WVR
begin 1963	Wereldcongres Internat. Vereni- ging Democratische Juristen.	?	IVDJ
* 5-8 febr. 1963	Zitting Executief Com. Wereld Fed. Democr. Jeugd.	Boedapest	WFDJ
1-3 mrt 1963	Forum Internat. Democr. Vrou- wenfederatie.	Rogier	IDVF
maart 1963	Conferentie voor jongeren in de bedrijven.	?	ANJV
Voorjaar 1963	Zitting Executief Comité Wereld Vakverbond.	Warschau	WVV
april 1963	Bureauzitting Internat. Democr. Vrouwenfederatie.	?	IDVF
6-12 mei 1963	2e Wereldconf. voor vrouwelijke arbeidskrachten.	Boekarest	WVV
mei 1963	4e Internat. conf. VVI Chemie.	Moskou	WVV
eerste helft 1963	Raadszitting Wereldvrede- raad.	?	WVR
Pinksteren 1963	3e Volkel-protestfietstocht.	Volkel- Soesterberg- Amsterdam	ANJV/OPSJ
24-29 juni 1963	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Federatie.	Moskou	IDVF
juni/juli 1963	2e Internat. conf. VVI-Handel.	Zuid-Amerika?	WVV
juli 1963	4e Internat. conf. VVI Mij- bouw.	Moskou	WVV
zomer 1963	Semin. problemen stud. reis- bureaus.	Italië?	IUS/It.
* aug. 1963	Internat. Sportconf. Wereld Fed. Democratische Jeugd.	Berlijn	WFDJ
* 24-28 sept. 1963	4e Internat. conf. VVI-Bouw- vakken.	Boedapest	WVV

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
sept. 1963	3e Wereldbijeenkomst journalisten.	Gebied rond Middel. Zee	IOJ
nov. 1963	5e Internat. conf. Studenten reisbureaus.	Bulgarije	IUS
1963 ?	Med. conf. Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR
1963	Internat. bijeenk. v. jonge toeristen.	Hoge Tatra (Tsj.)	WFDJ
1963	Conferentie over Jeugdtoerisme.	?	WFDJ
1963	Conf. CP- en EEG-landen.	?	
1963	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1963	Eur. conf. Verzetsstrijders en Nazi-slachtoffers.	?	FIR
?	W. Eur. conf. journalisten	?	IOJ
* 1963	Conf. totale ontwapening Wereld Fed. Democr. Jeugd.	?	WFDJ
zomer 1964	Internat. stud. conf. over kolonialisme.	SU	IUS

* nieuw c.q. aangevuld.